

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

Dövizde yaşanan artış, elektrik, doğalgaz, benzin fiyatlarına yansımaları, üretim girdi maliyetlerindeki yükselme, temel mal ve hizmetlere gelen yüksek zamlar, dar ve sabit gelirli milyonlarca ailenin geçim şartlarını daha da ağırlaştırdı. Günbegün artan fiyatlar karşısında zaten yetersiz olan ücret gelirlerinin satın alma gücü daha da geriledi. AB üyesi ülkelere göre Türkiye asgari ücretin en düşük olduğu ülke durumuna geldi. Dört kişilik ailenin açlık sınırı bile mevcut asgari ücretin üstünde oldu. Bu ay itibarıyla tek bir kişinin yaşama maliyeti de net asgari ücreti 1.078 TL geçti. TÜRK-İŞ tarafından yapılan, "Açlık ve Yoksulluk Sınırı" araştırmasının Kasım 2021 ayı sonucu, gıda maddeleri fiyatlarında artışın devam ettiğini ortaya koydu. Bu durum, başta ücretli çalışanlar ve emeklileri olmak üzere, geniş bir toplum kesiminin yaşama şartlarını olumsuz etkilemeye devam etti. Ücret gelirlerinde belirli bir artış sağlanmasına karşın yetersiz kalan gelir karşısında çalışanların mağduriyeti devam etti.

TÜRK-İŞ Araştırmasının Kasım 2021 ayı sonucuna göre;

- Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 3.191,55 TL'ye,
- Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (yoksulluk sınırı) 10.395,91 TL'ye,
- Bekâr bir çalışanın 'yaşama maliyeti' ise aylık 3.902,57 TL'ye yükseldi.

Dört kişilik bir ailenin sadece gıda harcaması (mutfak masrafı) geçen aya göre 98 TL, geçen yıla göre 675 TL artmıştır. Yapılması gereken toplam harcama tutarı (aile bütçesi) ise aylık 320 TL ve yıllık 2.198 TL tutarında artmıştır. Zorunlu ihtiyaçlar için geçen yıla göre yapılması gereken ek harcama tutarı kadar hane halkı gelirinde artış sağlanamadığı durumda, aradaki farkın borçlanmayla karşılanması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Dar ve sabit gelirli kesimler tasarruf etme aşamasını geride bırakmıştır. Ücretli çalışanların kullandığı ihtiyaç kredisi ile kredi kartı borcu, geçim sıkıntısının üzerine yaşamı sıkı cendereye alan bir yük halindedir.

Dar ve sabit gelirli kesimler açısından ekonomideki gelişmelerin yansıması olumsuzdur. Sürdürülebilirlik kalmamıştır. Gerekli tedbirler alınmadığı takdirde, gelir dağılımının daha da bozulması, işsizlik ve yoksulluğun daha da artması öngörülebilir bir gelişme olacaktır. Sosyal sorunların derinleşmemesi için atılacak adımların başında 2022 yılında yürürlüğe girecek olan (4.253 TL), asgari ücretin, insanca yaşamı mümkün kılacak, kabul edilebilir tutarda revize edilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda işten çıkarmaların ve kayıt dışı istidamın da önlenmesi elzemdir.

Dar gelirli ailelerin elde ettiği gelirin yeterli ve dengeli beslenme için gerekli harcamaları bile karşılayabilecek düzeyde olmadığı açıktır. Aileler, düşük düzeydeki geliriyle beslenme ve beslenme dışı harcamaları karşılayabilmek için çeşitli malların fiyatlarını da dikkate alarak tüketim malları arasında tercihte bulunmak zorunda kalmaktadır. Çoğu zaman fiyatı yüksek olan gıda maddeleri yerine fiyatı düşük olan gıda maddelerini seçmektedir. Bu durumda olan aileler, büyük bir olasılıkla beslenme dışı harcamalarının (kira, ulaşım, yakıt, elektrik ve benzerleri) bir kısmını da beslenme harcamalarından kısarak elde edebilmektedir. Sonuçta, gelir düzeyinin düşük ve yetersiz olması, dar gelirli kişi ve ailelerin sağlıksız ve dengesiz beslenme yapmasına yol açmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 2022 yılında yürürlüğe girecek olan asgari ücretin (4.253 TL), insanca yaşamı mümkün kılacak, kabul edilebilir tutarda olmamasının nedeni nedir?
2. İşten çıkarmaların ve kayıt dışı çalıştırmanın önlenmesi amacıyla Bakanlığınızın almış olduğu önlemler nelerdir?
3. Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 3.191,55 TL' iken ve gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (yoksulluk sınırı) 10.395,91 TL'ye çıktığı bilinmekte midir? Bakanlığınızın bu tablo karşısında ne gibi çözüm önerileri bulunmaktadır?
4. İşsizliğin ve yoksulluğun önlenmesi amacıyla uzun ve orta vadeli bir programınız bulunmakta mıdır? Bu programın içerik ve kapsamı nedir?
5. Dövizde yaşanan artıştan dolayı, elektrik, doğalgaz, benzin fiyatlarına yansıması, üretim girdi maliyetlerindeki yükselme, temel mal ve hizmetlere gelen yüksek zamların önlenmesi amacıyla herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?
6. Dar gelirli ailelerin elde ettiği gelirin yeterli ve dengeli beslenme için gerekli harcamaları bile karşılayabilecek düzeyde olmadığı bir dönemde asgari ücretin revize edilmemesinin gerekçesi nedir?